

FESTIVALI – Slovenski projekt »Via negativa« na 18. Eurokazu u Zagrebu

ŠOKANTNO O GREŠNOSTI

Zanimljivim performansima »Početna točka: Srditost« i »Još« izvođači izazvali oprečne reakcije kod gledatelja, od otvorenog odobravanja do gađenja

Helena Braut

Trećega dana 18. Eurokaza ugodno iznenađenje priredili su ljubljanski performer koji su redatelj Bojan Jablanovec i dramaturginja Nina Milčinski okupili na projektu »Via negativa«. Osebjuno istraživanje pojmova teatralnosti što nastaju u suodnosu izvođač-gledatelj na temu sedam smrtnih grijeha pokrenuto je 2002. godine i trajat će osam godina. Umjetnici svake godine ulaze u problematiku jednog grijeha (srditost, proždrljivost, blud, požuda, pohlepa, zavist i oholost), a krug će, osmu godinu, zatvoriti performansom »Via nova«, koji će u svojevrsnom purgatoriju povezati sve izvođače i korištene materijale.

Prvi dio ciklusa »Via negativa« pod nazivom »Početna točka: Srditost« zagrebačka publika mogla je pratiti u četvrtak u Muzeju za umjetnost i obrt. Šest performer

smjestilo se u šest prostorija u kojima je trenutno postavljena izložba »Celebrity Fair« Damira Hoyke. Publika obilazi performanse koji počinju u isto vrijeme i simultano ih prati ili pak biraju gledanje samo jednoga. Na kraju, izvođači koji su ujedno i autori performansa, međusobno mijenjaju uloge. Kompozicija svakoga performansa kreće se od početnog predstavljanja razloga ljutnje do trenutka kad je emotivni naboj toliko jak, te postaje dio identiteta subjekta.

Tako je Primož Bežjak predstavio u ekspresionističkom tonu malu povijest svojih medicinskih problema s koljenom. Kako bi potkrijepio vjerodostojnost nariacije, Bežjak je gledateljima podijelio svoju originalnu liječničku dokumentaciju. Opterećenost modnim diktatima i trendovima sugestivno je predstavila Iva Babić, a bulimijom, potrebom za nježnošću i ljubavlju

te frustracijom koja izlazi iz toga dosljedno se pozabavila Barbara Kukovec. Egzistencijalni nemir ključni je u nastupu Gabera Kristijana Trseglava, dok se problemom ljubavne čežnje i nezaustavljivog prolaska vremena bavio Marko Mandić, upotrijebivši maštovitu kombinaciju materijala (balerina u kutijici izrađena od najlonske vrećice).

Najdojmljiviji je bio performans Grege Zorca koji je istraživao bolnu srditost proizašlu iz činjenice čovjekove smrtnosti. Upotrijebljeni sarkazam (pečenje kokica na svijeći-urni) jedan je od najinventivnijih ideja vide-nih u tome ciklusu.

No, prave recepcijske šokove priredili su slovenski performer u scenskom projektu »Još«, izvedenom na sceni »Polanec« Zagrebačkoga kazališta mladih, koji su temi proždrljivosti prišli s mnogo svježije imaginacije.

»Još« je performerski esej

o nutricionizmu, otkvačenoj gastronomiji i zdravom životu, a izvođači su ga hrabro listali pred, zbog neugodnih mješavina mirisa i gadljivih prizora, začuđenom publikom. Body art od smjese štetnih namirnica; maska napravljena od pogače, salame i sira; obrazina od kraškog vrata; prežderavanje suhomesnatim proizvodima, čokoladom i rižom; žena koja stoji u loncu juhe i pri tome ju jede – samo su dio nastupa mladih performer, koji su kod gledatelja izazvali glasne komentare, savjete, odobravanje, ali i osjećaj prezira te potrebu za napuštanjem kazališta.

Uglavnom, došlo je do strastvene interaktivnosti na relaciji gledatelj-izvođač, pa je time u potpunosti ispunjena ideja s kojom su umjetnici došli u Zagreb. Poslije performansa »Još« naš odnos prema hrani, bilo da se je klonimo ili u njoj pretjerujemo, sigurno neće biti isti.

Ljutnja zbog dugotrajne bolesti: Primož Bežjak u performansu »Početna točka: Srditost«

IVAN ŠEBELJA